

El dia que vam deixar de ser espanyols

«La independència, ara, és més que un projecte polític: és una necessitat emocional per a milions de catalans»

Abans del primer d'octubre de l'any passat, el debat era polític i ideològic: el que discutíem als fòrums, el que llegíem als articles d'opinió o el que comentàvem a les tertúlies de cafè eren els motius per seguir a Espanya o separar-nos-en; avantatges i desavantatges d'un estat federal o centralitzat; la incongruència entre un dret a l'autodeterminació proclamat obertament per Nacions Unides i refusat per la Constitució espanyola; la insuficiència de les inversions públiques a Catalunya, i el mal finançament crònic dels serveis públics, en particular de la sanitat i l'educació; el necessari respecte a la llengua i les ingerències intolerables del ministre d'educació; la impossibilitat de pactar amb unes institucions espanyoles que torpedinaven l'Estatut d'Autonomia i no complien els pactes ni les disposicions transitòries addicionals; i la falta de legitimitat d'una monarquia que s'havia imposat per la força de les armes el 1714 i per decisió de Franco el 1969.

L'evidència que les institucions espanyoles no tenien cap interès en promoure la prosperitat econòmica, ni l'enfortiment cultural i lingüístic, ni l'autonomia política dels catalans, ens va empènyer a la majoria de nosaltres a exigir un referèndum d'autodeterminació. Tant de bo que s'hagués pogut fer amb cobertura legal de l'estat espanyol; però calia fer-lo de totes passades. El President ho va sintetitzar molt bé: o referèndum o referèndum.

Aquella tardor ho va canviar tot. A la guerra bruta contra les urnes vam respondre amb una xarxa de col·laboració clandestina digna de les millors novel·les d'espies. Als escorcolls i detencions vam reaccionar amb mobilitzacions massives i espontànies; a la pretensió de clausurar col·legis vam contestar amb unes fantàstiques jornades de portes obertes; als segrestos de citacions electorals hi vàrem fer front amb un desplegament de voluntaris massiu perquè cap mesa electoral quedés desatesa. Els atacs informàtics van ser contrarestats per una feina heroica dels nostres especialistes, que aquell diumenge, a les vuit del matí, tenien el cens universal en perfecte estat de revista.

I el dia u d'octubre, finalment, va quedar clar que ells, els representants de l'estat espanyol, només podien intentar frenar la democràcia amb estols d'antivalots brandat porres i pegant a tort i a dret, sense respectar res ni ningú. Ho va veure tothom. A les cancelleries, a les redaccions dels diaris i als noticiaris de tot el món, els observadors es posaven les mans al cap, incrèduls. Espanya es rebotava pel fang, mentre els catalans resistíem dignament.

No oblidaré mai aquella jornada, que vaig tenir la sort de viure des d'una mesa electoral de Taradell. Tot el poble, com un sol home o una sola dona, s'afanyava a fer un cordó de seguretat infranquejable cada cop que hi havia notícia que els policies venien a per nosaltres, ?a por ellos?. Impossible no sentir-me orgullós dels meus paisans, del meu alcalde, del meu president. La ruptura emocional amb Espanya havia arribat a la violència física, i aquesta sí que era unilateral. Només pogaven ells.

Aquell dia, milions de catalans vam deixar de ser espanyols. Ens podran multar, embargar, empresonar; podran derogar les lleis del Parlament, torpedinar la República abans que aquesta hagi començat a caminar, forçar els nostres dirigents a l'exili. Tot el que vulguin, però d'espanyols ja no en serem mai més.

La lluita per la llibertat serà llarga i penosa; la correlació de forces és molt desigual; i la cultura militarista i inquisidora d'Espanya hi posarà dosis de crueltat que en cap altre país europeu serien

imaginables. Però precisament això està obrint els ulls de molts països: l'incident diplomàtic de Borrell amb Bèlgica n'és una de les primeres mostres, i no m'estranyaria que fos el primer país a reconèixer la República Catalana, quan la proclamació es faci efectiva. La independència, ara és més que un projecte polític: és una necessitat emocional per a milions de catalans. El destí està escrit. El vàrem escriure entre tots el primer d'octubre del 2017. No defallirem.